

Szakdolgozat

SZABÓ SÁRA

2024

Tejelő tehenek tartás- és takarmányozás-technológiájának bemutatása és értékelése egy adott telepen

Szabó Sára

Mezőgazdasági mérnök alapképzési szak, nappali képzés

Élettani és Takarmányozástani Intézet / Takarmánybiztonsági Tanszék

Belső témavezető: Dr. Baloghné Dr. Zándoki Erika

Dolgozatomban a Milkmen Kft.-t mutatom be a tőlük származó adatokból. A cég profilja a tejelő szarvasmarha tenyésztése és tartása, a tej értékesítése. A tőlük származó adatok bemutatásán kívül a 2022-es évet kiemelem, és értékelem szakirodalmi adatok és országos átlagok alapján.

A Milkmen Kft. szarvasmarha állománya minimálisan emelkedik, az éves átlagléltszám 750 egyed feletti már több, mint tíz éve. Az ellések száma az évek során emelkedett, az üsző ellések mennyisége növekedett. Emellett a kiesés nagyobb mértékben emelkedett, melynek nagyobb aránya selejtezés miatt történt.

Az éves laktációs termelés 11500 és 12500 kg között ingadozó tendenciát mutat, viszont 2022-ben éppenhogy elérte az 11500-at. A tej beltartalmát tekintve a fehérjetartalom 3%, alig változott 2008 óta, a zsírtartalom viszont 1%-kal nőtt, így körülbelül 4%-os.

A borjakat 60 napig itatják, teljes tejjel majd prémium tejporral. Ezt követően TMR-t kapnak. Az üszők 13 hónapos korukban kerülnek tenyésztésbe.

Takarmányait a cég saját maga termeszti meg, a következő növényeket termesztik: silókukorica szilázs, lucerna szenázs, rozs szenázs, nedves kukorica, szecskázott szalma, fűszéna, lucernaszéna, cirokszilázs, árpasilázs, szemes árpa. Ezek tárolására falközi silót, fóliahengert, síkmagtárat és felülről fedett csarnokot használnak.

A saját takarmányaikat az UMB Feed Zrt. laborában bevizsgálják közeli infravörös spektroszkópiai méréssel. Ennek során többek közt az alábbi fontos adatokat tudhatjuk meg: szárazanyagtartalom, nyersfehérje-tartalom, metabolizálható-, és nettó energiatartalom, rostfrakciók, tejsav, szénhidrátok, oldható rost, hamutartalom, mikro- és makroelemek, vitaminok.

Vásárolt takarmányaik közé a fehérjekiegészítők (extrahált szója- vagy repcedara), a premixek, és a prémium tejpor tartoznak.

Az etetés kétszer történik egy nap, a fejés napi négyszer. Nagytejű csoport esetén 49 kg tejre, középestejű csoport esetén 35 kg tejre takarmányoznak. Kistejű csoportot nem alakítanak ki.

A Milkmen Kft. a termelési eredményeivel megyei ötödik helyezést ért el 2022-ben, az országos fejési és istállóátlagot túlteljesítette.

Szaporodási mutatók közül a két ellés közti idő a magyarországi átlagokhoz mérten alakult. A szervizperiódus viszont nem alakult kedvezően, de az eredményeik szerint folyamatosan csökkentik, és javítanak rajta.

Az állományból történő kivonás mértéke 2022-ben minimálisan magasabb volt, mint az országos átlag. A legbefolyásosabb tényező a Prototheca zopfii okozta mastitis miatti selejtezés volt. A selejtezett állatok teljesített laktációja alacsony volt, 2022-ben 1,98 volt az átlag. A hasznos élettartam emelése mindenképp ajánlott lenne, életteljesítmény és gazdaságosság céljából.

A 2022-ben etetett tömegtakarmányok minősége összességében jónak mondhatóak.

Az etetett takarmányadag nem fedezte az energiaszükségletet, illetve a szárazanyagtartalom is a szükséglet alatti érték volt, ennek kiküszöbölésére nagyobb takarmányadag javasolható, nyáron védett zsírkészítmények használata ajánlott. Az optimális Ca-P arány eléréséhez további kiegészítő szükséges.